

UNIVERSITATEA DE STAT DIN MOLDOVA
Facultatea Psihologie și Științe ale Educației, Sociologie și Asistență Socială
Departament Științe ale Educației
Departament Psihologie

Aprobat

Departamentul Științe ale Educației
Proces-verbal nr. 10 din 10 martie 2025

Șef Departament _____

Aprobat

Departamentul Psihologie
Proces-verbal nr. 7 din 10 martie 2025

Șef Departament _____

CURRICULUM INTEGRAT

la **Modulul Psihopedagogic**

din cadrul programelor de perfecționare

pentru cadrele didactice din învățământul preuniversitar

Autori:

Darii Ludmila
Potâng Angela
Butnari Nadejda
Botezatu Valeria

Chișinău, 2025

CUPRINS

1.	Preliminarii	3
2.	Motivația, utilitatea modulului pentru dezvoltarea profesională	3
3.	Competențele profesionale specifice disciplinei/modulului	3
4.	Administrarea modulului	4
5.	Unități de conținut/învățare	4
6.	Repartizarea orientativă a orelor pe unități de conținut/de învățare.....	7
7.	Sugestii de predare-învățare.....	8
8.	Sugestii de evaluare.....	8
9.	Sugestii pentru studiul individual	8
10.	Sugestii pentru activități practice.....	10
11.	Resurse didactice recomandate	10

1. PRELIMINARII

Curriculumul la *Modulul Psihopedagogic* face parte din pachetul curricular al programelor de perfecționare pentru cadrele didactice din învățământul preuniversitar la domeniul de formare profesională 0114 Formarea profesorilor acreditate prin ordinul MECC nr 1502 din 19.11.2019 (0114.1 Matematica, 0114.2 Informatica, 0114.3 Fizica, 0114.5 Chimia, 0114.6 Biologia, 0114.7 Geografie, 0114.8 Limba și literatura română, 0114.10 Limba Engleză, 0114.10 Limba franceză, 0114.11 Istoria), prin ordinul MECC nr 80 din 14.02.2022 (0114.15 Educație civică/ Educație pentru societate, 0113.1 Pedagogie în învățământul primar).

Conținutul curriculumului reflectă o abordare integrată a procesului de instruire a adulților, determinată de exigențele social-profesionale ale pieții muncii, realizând, astfel, un demers didactic centrat pe nevoile de formare continuă a specialistului în domeniul educațional.

În acest context, curriculumul are menirea de a forma competențe profesionale privind proiectarea, organizarea și desfășurarea procesului educațional în conformitate cu prevederile documentelor de politici educaționale în vigoare prin utilizarea eficientă a resurselor didactice, tehnologice și logistice, precum și relaționarea eficientă cu diverși actori educaționali, prin creare de parteneriate educaționale eficiente, soluționare constructivă a conflictelor interpersonale și instituționale.

2. MOTIVAȚIA/UTILITATEA MODULULUI PENTRU DEZVOLTAREA PROFESIONALĂ

Conținutul curriculumului evidențiază elementele cheie ale procesului de instruire: competențele profesionale ale cadrului didactic, corelate cu componentele demersului instructiv: conținut, finalități de studiu și strategii de predare – învățare – evaluare.

Numărul mare de ore repartizate pentru studiu individual/ activități practice se justifică prin tendința de a organiza procesul de învățare astfel încât să fie posibil de format cadrelor didactice competente, utilizând cadrul de formare profesională continuă în context universitar.

Curriculumul este destinat cadrelor didactice din învățământul general și profesional tehnic și este astfel conceput, încât să răspundă nevoilor de formare continuă a specialiștilor din domeniul educațional.

3. COMPETENȚE PROFESIONALE SPECIFICE MODULULUI

- CS1. Valorificarea cadrului normativ-reglatoriu și a politicilor educaționale, din perspectiva asigurării calității educației.
- CS2. Valorificarea reperelor psihologice și pedagogice, privind particularitățile educaționale în dezvoltarea personalității diferitor categorii de beneficiari (copii, tineri, adulți).
- CS3. Comunicarea eficientă în diferite contexte educaționale formale și nonformale, prin valorificarea adecvată a instrumentariului psihopedagogic de studiere a particularităților cognitive și de personalitate.
- CS4. Proiectarea cadrului educațional prin stabilirea interrelațiilor dintre fenomenele psihologice, sociale și educaționale și adaptarea finalităților educaționale la nevoile individuale și sociale.

- CS5. Realizarea procesului educațional în conformitate cu prevederile documentelor curriculare în vigoare prin utilizarea eficientă a resurselor didactice, tehnologice și logistice.
- CS6. Crearea mediului psihosocial favorabil intervenției educaționale prin diagnosticarea, identificarea și satisfacerea nevoilor educaționale individuale și de grup.
- CS7. Crearea unui parteneriat educațional eficient, în baza potențialului formativ al colegilor din cadrul instituției de învățământ, a familiei și altor factori educaționali implicați în formarea personalității.
- CS8. Soluționarea constructivă a conflictelor interpersonale și instituționale, a situațiilor de problemă în domeniul educațional manifestând respect și toleranță.
- CS9. Dezvoltarea profesională prin determinarea priorităților în activitatea profesională, identificarea mecanismelor de adaptare socioprofesională, identificarea nevoilor de formare continuă și a surselor / modalităților de implicare în proces.

4. ADMINISTRAREA UNITĂȚII DE CURS/MODULULUI

Statutul modulului (obligatoriu, opțional)/	Numărul de ore					Forma de evaluare	Nr. de credite
	Total	Contact direct	Studiu individual/ Activități practice	Contact direct			
				Teoretice	Practice/ Seminare		
Obligatori	300	75	225	25	50	E	10

5. UNITĂȚI DE CONȚINUT/ÎNVĂȚARE

Unități de competență	Unități de conținut/învățare	Finalități de studiu
A. Modificări recente în cadrul normativ din domeniul educației		
<p>CS1. Valorificarea cadrului normativ-reglatoriu și a politicilor educaționale, din perspectiva asigurării calității educației.</p> <p>CS5. Realizarea procesului educațional în conformitate cu prevederile documentelor curriculare în vigoare prin utilizarea eficientă a resurselor didactice, tehnologice și logistice.</p> <p>CS7. Crearea unui parteneriat educațional eficient, în baza potențialului formativ al colegilor din cadrul instituției de învățământ, a familiei și altor factori educaționali implicați în formarea personalității.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Modificări recente în legislația din domeniul educației și reglementările profesionale: <ol style="list-style-type: none"> Calcularea salariului cadrelor didactice și manageriale în corespundere cu modificările operate la Legea 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, HG 1231 pentru punerea în aplicare a prevederilor Legii nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar. Mijloace juridice de protecție a cadrelor didactice în baza art. 654 din Codul contravențional și art. 134 din Codul educației, aplicarea Codului de etică al 	<p><i>Beneficiarul va fi capabil:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> să explice principalele aspecte ale legislației educaționale din RM, modificările recente, inclusiv reglementările profesionale; să stabilească drepturile și responsabilitățile cadrelor didactice în conformitate cu prevederile normative și cu Fișa de post; să recunoască criteriile, principiile și valorile reflectate în Codul contravențional, Codul educației și Codul de etică al cadrului didactic, în contextul procesului educațional; să aplice principiile în luarea deciziilor etice pentru rezolvarea dilemelor în context școlar;

	<p>cadrului didactic.</p> <p>3) Atestarea cadrelor didactice și de conducere în baza modificărilor operate în Regulamentele de atestare).</p> <p>4) Formarea profesională continuă a cadrelor didactice/</p>	
B. Promovarea valorilor în procesul educațional		
<p>CS2. Valorificarea reperelor psihologice și pedagogice, privind particularitățile educaționale în dezvoltarea personalității diferitor categorii de beneficiari (copii, tineri, adulți).</p> <p>CS3. Comunicarea eficientă în diferite contexte educaționale formale și nonformale, prin valorificarea adecvată a instrumentariului psihopedagogic de studiere a particularităților cognitive și de personalitate.</p> <p>CS4. Proiectarea cadrului educațional prin stabilirea interrelațiilor dintre fenomenele psihologice, sociale și educaționale și adaptarea finalităților educaționale la nevoile individuale și sociale.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Educația pentru valori și dezvoltarea lor (general-umane, naționale, societale, personale) • Valori societale și identitate națională • Curriculum școlar și formarea valorilor din perspectiva diferitor discipline școlare. Exemple practice de formare a valorilor în cadrul lecțiilor • Profesorul - persoană cheie în dezvoltarea valorilor • Cultura instituțională și valorile școlii • Mediul de învățare școlară în serviciul valorilor 	<p><i>Beneficiarul va fi capabil:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - să identifice valorile culturii civice europene; - să integreze în procesul de educațional valorile democrației - să aplice cadrul de valori personale și instituționale în vederea promovării respectului pentru diversitate în instituția de învățământ; - să implementeze proiecte educaționale în procesul de atestare a cadrelor didactice pentru îmbunătățirea calității educației.
C. Educația incluzivă și gestionarea diversității în școli		
<p>CS4. Proiectarea cadrului educațional prin stabilirea interrelațiilor dintre fenomenele psihologice, sociale și educaționale și adaptarea finalităților educaționale la nevoile individuale și sociale.</p> <p>CS6. Crearea mediului psihosocial favorabil intervenției educaționale prin diagnosticarea, identificarea și satisfacerea nevoilor educaționale individuale și de grup.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Strategii de adaptare curriculară pentru elevii cu CES • Comunicare eficientă cu familiile elevilor cu CES • Modalități de creare a mediului educațional incluziv) • Consilierea educațională a copiilor și adolescenților din grupurile de risc 	<p><i>Beneficiarul va fi capabil:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - să determine specificul instruirii individualizate la copiii/ elevii cu CES; - să identifice serviciile de educație incluzivă la nivel instituțional; - să recunoască atribuțiile și responsabilitățile personalului de suport în cadrul instituției educaționale; - să elaboreze planuri educaționale individualizate în funcție de nevoile speciale ale copiilor/ elevilor; - să propună strategii de individualizare a instruirii prin

		<p>adaptări și modificări curriculare la copiii/ elevii cu CES;</p> <ul style="list-style-type: none"> - să propună strategii didactice în asistența copiilor cu CES; - să distingă strategii de consiliere educațională a copiilor și adolescenților din grupurile de risc.
<p>D. Inteligența emoțională și bunăstarea cadrelor didactice și a elevilor</p>		
<p>CS2. Valorificarea reperelor psihologice și pedagogice, privind particularitățile educaționale în dezvoltarea personalității diferitor categorii de beneficiari (copii, tineri, adulți).</p> <p>CS8. Soluționarea constructivă a conflictelor interpersonale și instituționale, a situațiilor de problemă în domeniul educațional manifestând respect și toleranță.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Inteligența emoțională și gestionarea conflictelor • Empatia - componentă a inteligenței emoționale • Gestionarea stresului și a sindromului burnout • Echilibrul între viața personală și profesională a cadrelor didactice; • Tehnici de sprijin pentru elevii cu anxietate sau alte dificultăți emoționale). 	<p><i>Beneficiarul va fi capabil:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - să cunoască și să utilizeze principii de dezvoltare a inteligenței emoționale; - să determine relația dintre inteligența emoțională și capacitatea de soluționare a conflictelor; - să integreze în activitatea profesională competențele emoționale; - să utilizeze tehnici eficiente de gestionare a emoțiilor în raport cu elevii și colegii; - să manifeste empatie în diverse situații de comunicare și interrelaționare cu elevii, părinții și colegii.
<p>E. Managementul clasei de elevi și motivația învățării</p>		
<p>CS2. Valorificarea reperelor psihologice și pedagogice, privind particularitățile educaționale în dezvoltarea personalității diferitor categorii de beneficiari (copii, tineri, adulți).</p> <p>CS3. Comunicarea eficientă în diferite contexte educaționale formale și nonformale, prin valorificarea adecvată a instrumentariului psihopedagogic de studiere a particularităților cognitive și de personalitate.</p> <p>CS9. Dezvoltarea profesională prin determinarea priorităților în activitatea profesională, identificarea mecanismelor de adaptare socioprofesională, identificarea nevoilor de formare continuă și a surselor /</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Managementul clasei de elevi: strategii de comunicare • Motivația și relevanța învățării în era digitală • Strategii eficiente de management al comportamentului elevilor • Tehnici de motivare a elevilor prin feedback pozitiv • Mediu dezvoltativ de învățare, bazat pe respect și colaborare 	<p><i>Beneficiarul va fi capabil:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - să stabilească principiile comunicării eficiente cu elevii; - să aplice tehnici de feedback constructiv în relația de comunicare cadru didactic-elev; - să propună strategii de eficientizare a comunicării cadru didactic-elev prin prisma principiului încrederii și respectului. - să identifice conexiunea dintre relevanța procesului de predare-învățare și dezvoltarea motivației elevilor; - să distingă modalități de integrare a tehnologiilor digitale pentru eficientizarea învățării elevilor; - să implementeze proiecte

modalităților de implicare în proces.		educaționale în procesul de atestare a cadrelor didactice pentru îmbunătățirea managementului clasei de elevi.
F. Prevenirea și gestionarea bullying-ului în școli, inclusiv on-line		
<p>CS6. Crearea mediului psihosocial favorabil intervenției educaționale prin diagnosticarea, identificarea și satisfacerea nevoilor educaționale individuale și de grup.</p> <p>CS8. Soluționarea constructivă a conflictelor interpersonale și instituționale, a situațiilor de problemă în domeniul educațional manifestând respect și toleranță.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Bullying – provocări legislative. Abordare juridică și judiciară • Identificarea și prevenirea comportamentelor agresive • Implicarea elevilor și a părinților în prevenirea bullying-ului/ cyberbullying-ului • Strategii de creare a climatului școlar pozitiv și sigur, de comunicare pozitivă, asertivă, constructivă (off-line și on-line). • Influențele negative ale bullying-ului asupra elevilor cu CES 	<p><i>Beneficiarul va fi capabil:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – să recunoască semnele și tipurile de violență în mediul școlar; – să propună strategii eficiente pentru combaterea violenței în școală; – să implementeze măsuri de securitate necesare pentru a preveni incidentele violente și pentru a proteja siguranța elevilor și a personalului școlar. – să promoveze cultura respectului și a non-violenței prin programe educaționale și activități care să încurajeze relațiile sănătoase între elevi.

6. REPARTIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR PE UNITĂȚI DE CONȚINUT/DE ÎNVĂȚARE

Nr. crt.	Unități de conținut	Numărul de ore				
		Total	Contact direct	Studiu individual/ Activități practice	Contact direct	
					Teoretice	Practice/ Seminare
A.	Modificări recente în cadrul normativ din domeniul educației	50	10	40	4	6
B.	Promovarea valorilor în procesul educațional	50	14	36	6	8
C.	Educația incluzivă și gestionarea diversității în școli	50	12	38	6	6
D.	Inteligența emoțională și bunăstarea cadrelor didactice și a elevilor	50	14	36	4	10
E.	Managementul clasei de elevi și motivația învățării	50	13	37	4	9
F.	Prevenirea și gestionarea bullying-ului în școli, inclusiv în mediul on-line	50	12	38	6	6
	Total	300	75	225	30	45

7. SUGESTII DE PREDARE-ÎNVĂȚARE

Curriculumul integrat la Modulul Psihopedagogic orientează proiectarea, organizarea și desfășurarea demersului educațional în contextul unui învățământ axat pe competențe. Această abordare presupune conceperea instruirii care constă dintr-un ansamblu de activități complexe ce asigură un proces de învățare dinamic, formativ, reflexiv, cu accent pus pe explorarea oportunităților de învățare continuă.

Realizarea finalităților de studiu implică utilizarea metodelor didactice interactive care presupun învățare activă, schimb liber de opinii, colaborare, deschidere spre aplicabilitatea practică a cunoștințelor teoretice.

În contextul educației digitale se recomandă integrarea instrumentelor TIC în procesul de instruire, fiind utilizate tehnici digitale de prezentare și livrare a conținutului, platforme online pentru îmbunătățirea demersului instructiv din punct de vedere ergonomic și dezvoltarea implicării și motivației beneficiarilor.

Astfel, implementarea armonioasă a modalităților interactive de predare și învățare asigură calitate și eficiență procesului de formare a competențelor profesionale ale cadrului didactic.

8. SUGESTII DE EVALUARE

Evaluarea este o componentă esențială a procesului de perfecționare și formare a competențelor profesionale a cadrelor didactice din învățământul preuniversitar. Un proces de evaluare echilibrat și eficient este asigurat de utilizarea metodelor și tehnicilor de evaluare formativă/continuă și sumativă. Evaluarea formativă concentrează pe monitorizarea constantă a progresului învățării pe parcursul procesului de formare. În cadrul acestui tip de evaluare se recomandă elaborarea unui set de sarcini de evaluare autentice și relevante, fiind oferite grile și criterii de evaluare a achizițiilor dobândite în procesul de formare. Oferirea feedbackului optim în cadrul discuțiilor cu formabilii despre progresele și dificultățile lor este benefică în vederea ajustării strategiilor didactice. Se recomandă evaluarea reciprocă și autoevaluarea de către formabili a propriului lor progres, prin această modalitate asigurându-se dezvoltarea abilităților de auto-reflecție.

În cadrul evaluării sumative se recomandă elaborarea testelor sumative, itemii cărora sunt deduse din finalitățile de studiu corespunzătoare competențelor profesionale specifice.

9. SUGESTII PENTRU STUDIUL INDIVIDUAL

Materii pentru studiul individual	Produce de elaborat	Modalități de evaluare	Termeni de realizare
A. Cadrul normativ al activității cadrului didactic	Proiect de grup (la alegere): <ul style="list-style-type: none"> • Raport de analiză comparativă a legislației educaționale actuale RM - alte țări europene pentru a identifica practici bune. • Raport în baza interviului cu cadrele didactice: 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Evaluarea individuală ▪ Evaluarea reciprocă 	Pe parcursul modului

	Drepturi și Obligații profesionale în contextul provocărilor societale.		
B. Inteligența emoțională	<ul style="list-style-type: none"> Eseu argumentativ cu tema: <i>Capacitatea de reglare emoțională – între înnăscut și dobândit.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Consultarea literaturii de specialitate la tematica respectivă. Argumentarea unei poziții pe baza studiilor realizate în domeniu Elaborarea concluziilor. Volumul -/maxim 2 pagini. 	Pe parcursul modului
G. Relația cadrului didactic cu elevii	<ul style="list-style-type: none"> Inventar de tehnici de feedback constructiv în relația de comunicare cadru didactic-elev Secvența unui program de eficientizare a comunicării cadru didactic-elev în baza unei/ unor probleme concrete de comunicare cu elevii 	<ul style="list-style-type: none"> Evaluarea individuală Evaluarea în grup 	Pe parcursul modului
H. Cadrul didactic și părinții elevilor: comunicare, implicare, parteneriate	<ul style="list-style-type: none"> Chestionar pentru identificarea nevoilor părinților în contextul parteneriatului educațional Proiect educațional privind parteneriatul părinți-cadre didactice 	<ul style="list-style-type: none"> Autoevaluarea și evaluarea reciprocă 	Pe parcursul modului
I. Relevanța învățării	<ul style="list-style-type: none"> Secvența unui training privind strategiile de dezvoltare a motivației învățării elevilor Material didactic digital (la alegere: secvență video, prezentare multimedia, imagine pe suport digital, secvență audio etc.) adaptat specificului disciplinei 	<ul style="list-style-type: none"> Evaluări reciproce și frontale Completarea fișelor de reflecție 	Pe parcursul modului
J.	<ul style="list-style-type: none"> Plan educațional 	<ul style="list-style-type: none"> Evaluarea 	Pe parcursul

Educația incluzivă	individualizat • Secvența unui proiect didactic de scurtă durată pentru un copil cu CES	reciprocă • Evaluarea individuală	modulului
K. Educație pentru democrație și integrare europeană	• Studiu „Educația pentru cetățenie activă – situația actuală și mecanisme de dezvoltare continuă a acesteia în Republica Moldova”.	• Evaluarea reciprocă • Evaluarea individuală	Pe parcursul modulului
L. Formarea competențelor de prevenire și intervenție la fenomenul Bullying	• Mini-ghid pentru prevenirea și combaterea violenței în școli.	• Evaluarea reciprocă • Evaluarea individuală	Pe parcursul modulului
M. Integrarea și etica personalului didactic	• Plan de rezolvare a unei dileme prin luarea unei decizii etice la nivel școlar. • Program de training pentru personalul didactic în scopul dezvoltării competențelor etice	• Evaluări reciproce și frontale	Pe parcursul modulului

10. SUGESTII PENTRU ACTIVITĂȚI PRACTICE

În funcție de specificul fiecărei unități de conținut, în procesul de predare-învățare-evaluare la „Modulul psihopedagogic” pot fi propuse lucrări practice, precum: caracteristica psihopedagogică a elevului/clasei de elevi; teste de autoevaluare; studii de caz, situații didactice etc. Realizarea acestora va fi efectuată în corespundere cu principiile de bază. În acest context, cadrul didactic va ține cont de o serie de criterii. De exemplu, la elaborarea caracteristicii psihopedagogice a elevului/clasei de elevi se va lua în considerare faptul că formabilul trebuie să poată realiza sarcina în termeni rezonabili, să respecte un plan clar și consecvent; să aibă acces la sursele de specialitate, să dispună de resurse materiale necesare; să respecte cerințele de tehnoredactare etc.).

La realizarea studiului de caz sau a unei situații didactice, trebuie luate în calcul criterii precum: corectitudinea interpretării studiului de caz/situației didactice propuse; calitatea soluțiilor, a ipotezelor propuse, argumentarea acestora; gradul în care soluțiile și ipotezele propuse pot fi utile pentru rezolvarea adecvată a cazului analizat; corectitudinea formulărilor; utilizarea adecvată a terminologiei; aprecierea critică, judecata personală a formabilului etc.

Testele cu itemi vor scoate în evidență aspecte precum: corectitudinea interpretării itemului propus spre rezolvare; măsura în care răspunsul corespunde condițiilor indicate în item; corectitudinea metodelor de realizare aplicate și a selectării răspunsului (în cazul itemilor cu alegere multiplă); determinarea corectă a perechilor corelate (pentru itemii tip asociere); gradul în care răspunsul corespunde setului prestabilit de valori și atitudini; măsura în care răspunsul oferit de formabil corespunde cerințelor din enunțul itemului (în cazul itemilor cu răspuns deschis).

11. RESURSE DIDACTICE RECOMANDATE

1. Balan V., Bortă L., Botnari V. ș.a. Educație incluzivă: Unitate de curs, Ed. rev. și compl. – Chișinău: S. n., 2017 (Tipogr. «Bons Offices»). 308 p.
2. Băran-Pescaru A. Parteneriat în educație. București: Aramis Print, 2004.
3. Bocoș M.-D. Instruirea interactivă: repere axiologice și metodologice. Iași: Polirom, 2013.
4. Borcoman R. Tratat de comunicare și etică profesională. ASEM, Facultatea Economie Generală și Drept, Departamentul "Resurse Umane, Afaceri Publice și Comunicare". Chișinău: ASEM, 2021. 503 p.
5. Bulat G., Curilov S., Bucun N. ș. a. Gînu D. (coord.). Educația incluzivă. Suport de curs pentru formarea continuă a cadrelor didactice în domeniul educației incluzive centrate pe copil, Vol. II. Chișinău: Lyceum, 2016. 196 p.
6. Bulat G., Gînu D., Rusu N. Evaluarea dezvoltării copilului: Ghid metodologic. Chișinău: Bons Offices, 2015. 216 p.
7. Bulat G., Rusu N., Gînu D. Suportul educațional. Asistența copiilor cu cerințe educaționale speciale: Ghid metodologic. Chișinău: Bons Offices, 2015. 152 p.
8. Cartaleanu, T. Cosovan, O. Goraș-Postică, V. Lîsenco, S. Sclifos, L. Formare de competențe prin strategii didactice interactive. Chișinău: Centrul Educațional Pro Didactica, 2008.
9. Competențele cheie pentru Educația pe tot parcursul vieții - Un cadru de referință european, noiembrie, 2004, Grupul de lucru B „Competențe cheie”, Implementarea programului de lucru „Educație și instruire 2010”, Comisia Europeană.
10. Dandara O. Cariera profesională: Suport de curs pentru studiile de master. USM, Facultatea de Psihologie și Științe ale Educației, Sociologie și Asistență Socială, Departamentul Științe ale Educației. Chișinău: CEP USM, 2018. 221 p.
11. Ezechil L. Comunicarea educațională în context școlar. București: E.D.P., 2002.
12. Gherguț A. Educația incluzivă și pedagogia diversității. Iași: Polirom, 2016. 228 p.
13. Gherguț A. Management general și strategic în educație. Ghid practic. Iași: Polirom, 2007.
14. Goleman D. Inteligența emoțională. Editura Curtea Veche, București. 2022. 690 p. ISBN 9786064410757
15. Goraș-Postică V., Botezatu M. Psihopedagogia comunicării. Suport de curs. Chișinău: CEP USM, 2015. 146 p.
16. Guțu V., Darii L. Managementul schimbării/inovațiilor în învățământ. În: Management Educațional. Ghid metodologic. Chișinău: CEP USM, 2013.
17. Iucu R. Managementul clasei de elevi – gestionarea situațiilor de criză educațională în clasa de elevi. București: Editura Bolintineanu, 2000.
18. Joița E. Management educațional. Profesorul manager: roluri și metodologie. Iași: Editura Polirom, 2000.
19. Lungu V. Etica profesională: Suport de curs. USM, Facultatea de Psihologie și Științe ale Educației, DȘE. Chișinău: CEP USM, 2011. 192 p.
20. Mancaș M. Arta comunicării și etică profesională: Practicum. ASEM, Facultatea Economie generală și drept, Departamentul "Resurse umane, afaceri publice și comunicare". Chișinău: ASEM, 2021. 310 p.
21. Mihailov V. Etica profesională a cadrului didactic. În: Univers pedagogic, nr.3 (55), 2017, pp. 49-53.

22. Nahaba L. (coord). Ghid de proiectare a activităților de formare în educația adulților. Centrul Educațional ProDidactica, Chișinău, 216, 89 p.
23. Neculau, A. Educația adulților. Iași: Polirom, 2004. 219 p.
24. Paniș A. Pedagogia eticii: o reconstrucție în instituția educației. Chișinău: Institutul de Științe ale Educației (Tipografia „PrintCaro”), 2020.
25. Pânișoară Ion – O. Comunicarea eficientă. Iași: Polirom, 2004.
26. Pânișoară, I. O. Comunicarea eficientă. Iași: Polirom, 2004. 344 p.
27. Ponomari D. Training de comunicare în psihopedagogie: Suport de curs. Chișinău, 2019. 65 p.
28. Popescu M. Implicarea comunității în procesul de educație. Centrul Educația 2000. București: Editura Corint, 2000.
29. Putină N. Etica profesională: Suport de curs. USM, Facultatea de Relații Internaționale, Științe Politice și Administrative, Departamentul Științe Politice și Administrative. Chișinău: CEP USM, 2021. 159 p.
30. Sava S., Paloș R. (coordonatori) Educația adulților. Baze teoretice și repere practice. Ediția a II-a. Iași: Polirom, 2019. 472 p.
31. Șevciuc M., Mereuță R. Condiții psihopedagogice de dezvoltare a angajamentului profesional la cadrele didactice. În: Studia Universitatis Moldaviae, nr. 9 (119), 2018, pp. 271-276.
32. Șoitu L. Pedagogia comunicării. Iași: Editura Institutul European, 2001.
33. Stan E. Managementul clasei de elevi. București: Editura TEORA, 2003.

WEBOGRAFIE

1. Culachi D. Tactul pedagogic. Rolul profesorului în școală, 2020. Disponibil: <https://edict.ro/tactul-pedagogic-rolul-profesorului-in-scoala/>
2. Procesul de evaluare a activității profesionale. Criteriile de evaluare. Calificativele de evaluare, 2021. Disponibil: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=113659&lang=ro
3. Vraști R. Reglarea emoțională și importanța ei clinică. Editura ALL. 2016, format E-book. Disponibil: <http://www.vrasti.org/Reglarea%20emotionala%20-%20facsimil.pdf>